

UKRATKO... Broj 39

GODINA XVIII. - SVIBANJ - KOLOVOZ 2007.

Mark! Welcome to Zagreb!

- DVOJEZIČNO OBRAZOVANJE
GLUHE DJECE
- PRVI SEMINAR ZA MLADE
- POSJET CRNOJ GORI

"NEKA VJETAR NOSI" (Sanja Pavlović)

»UKRATKO...«
glasilo Hrvatskog saveza
gluhih i nagluhих

Izlazi prema potrebi

ADRESA:

10.000 Zagreb,
Palmotićeve 4

Telefon:

++385 (1) 48 14 114,

Fax:

++385 (1) 48 35 585

E-mail:

hrv.savez-gluhih@zg.t-com.hr

Web-stranice:

HSGN

Žiro-račun:

2360000 -1101743237

(Zagrebačka banka)

Devizni račun:

2360000-1101743237

(Zagrebačka banka)

UREDNIŠTVO:

Nadica Hadžović,
urednica,

Andrija Halec, odgovorni
urednik,

Antun Bakan tehnički
urednik,

Andrija Žic, lektor

Članovi uredničkog
odbora:

Vesna Ivasović,

Milan Ristić,

Tajana Biskupić,

Katica Copic,

Petar Šakić

VIP na vjetrometini kritike...

Žestoke reakcije na novinsku vijest o donaciji 2 milijuna SUVAG-u

U komentarima objavljenim na Internetu brojni anonimni autori obrušili su se na VIP. Njihovo stajalište je uglavnom ovo: "Umjesto da se donacija dađe gluhima, novac su bez ikakva natječaja VIP-ovci dali ustanovi koja gluhima brani komunikaciju znakovnim jezikom - iako se na svojim reklamama VIP koristi onim što SUVAG zabranjuje - znakovnim jezikom! Poznato je da je škola za gluhu djecu «Slava Raškaj» u teškoj situaciji, potrebno ju je obnoviti i osuvremeniti. Novac je dobila ustanova koja je već i od akcije «Dajmo da čuju!» dobila značajna sredstva, a oni kojima najviše treba ostali su kratkih rukava.

Prenosimo nekoliko pojedinačnih reakcija, radi informiranja naših čitatelja, bez želje i namjere da ocjenjujemo ili kritiziramo potez VIPa, koji ima puno pravo raspolagati svojim novcem i odlučivati kome dati donaciju. Hrvatski savez gluhih na razne je načine u dugogodišnjoj suradnji s VIPom dobio za svoje članstvo vrijednosti koje daleko nadmašuju donaciju SUVAGU. Tisuće članova Saveza uživa korist od povoljnijih uvjeta koje nam je VIP odobrio za korištenje mobilne telefonije i to ne smijemo zaboraviti, niti smijemo biti zavidni ili omalovažavati ono što druge organizacije i ustanove rade za gluhe i nagluhe.

"Niste pomogli gluhe već školi koja ne radi za dobro gluhih. Tim novcem moglo se napraviti mnogo više, npr. osnovati Zaklada za školovanje gluhih! Klub mladih, ali svih mladih, a ne samo onih školovanih po verbotonalnoj metodi, jer njih je malo, treba obuhvatiti i one koji nakon završene osnovne škole idu ili u srednju školu Centra «Slava Raškaj», ili u redovnu srednju školu pa traže pomoć tumača. Riječ je o gluhima." - (Tapatavka)

"Nemam ništa protiv toga što je SUVAG dobio lovu. 'Tko prvi djevojci, njemu djevojka!' Očito su sposobniji nego druge ustanove koje se brinu o gluhima. Ali, u reklamama i spotu, u kojima sudjeluju gluhe osobe, znakovnim se jezikom traže donacije za SUVAG?! To zaista nema veze sa realnošću. Najgore je i to što se Suvag ne brine o gluhima, SUVAG ZARAĐUJE na gluhima." (Drugi roditelj)

... "gluhi od toga neće imati koristi, ali to nije ni prva ni zadnja nepravda koju su doživjeli, preživjet će bez vaših/naših novaca, iskorišteni, oni i njihov jezik (u lijepoj reklamama koja ga popularizira i osvještava javnost za njihove potrebe) za ustanovu koja taj isti jezik zabranjuje i obezvrjeđuje. Žao mi je kad vidim ono «hvala» na kraju reklame, tako ironično poklonjeno onima koji bi ih pljesnuli po prstima zbog znakova, a na tom istom znakovnom zgrću pare i ovaj put podlo šute, ne odričući se zarade na račun tog jezika. Investicijska banka Meryll Lynch npr. pomaže gluhima tako da ih zapošljava, daje novac za visoko obrazovanje mladih gluhih, čini gluhim klijentima dostupnom komunikaciju sa službenicima i financijskim savjetnicima...ali, takve stvari nisu vam pale na pamet. To je samo jedan primjer uspješnih tvrtki koje najprije rade analizu potreba pa onda usmjeravaju svoj novac." (vipological)

N. Hadžović, urednica

Stižu nam čestitke!

HRVATSKA ČETVRTA U SVIJETU RATIFICIRALA KONVENCIJU!

Od dr. **Yerkera Anderssona**, člcnika Američke nacionalne udruge gluhih i bivšeg predsjednika Svjetske federacije gluhih, dobili smo poruku: "**Čestitke Hrvatskoj na ratifikaciji Konvencije UN o pravima osoba s invaliditetom!**"

U prilogu ovog pisma dr. Andersson nam je poslao kopiju priopćenja s WEB-stranica UN kako su Panama i Hrvatska 3. i 4. država koje su ratificirale konvenciju (Panama 7. kolovoza, Hrvatska 15. kolovoza).

Obje države potpisale su i dodatni dobrovoljni Protokol, a nisu dale nikakve prigovore ni pridržaje na tekst konvencije.

Konvenciju su dosad potpisale 102 države, a 57 od njih istovremeno su potpisale i Protokol.

Radujemo se što je Hrvatska među prvih nekoliko država koje su Konvenciju ratificirale.

Potpredsjednica naše Vlade **Jadranka Kosor**, nije se šalila kad je prilikom objavljivanja teksta Konvencije obećala da ćemo biti brzi!

Zahvaljujemo i čestitamo, s nadom da ćemo i u primjeni odredbi Konvencije biti prvi i beskompromisni....!

Europska Konferencija visoke razine o Akcijskom planu Vijeća Europe za osobe s invaliditetom

U organizaciji Ministarstva obitelji, branitelja, i međugeneracijske solidarnosti Republike Hrvatske te Uprave za koheziju Vijeća Europe, od **20. do 21. rujna 2007.** održat će se u Zagrebu (u Hotelu Westin, Kršnjavoga 1), **Europska Konferencija visoke razine o Akcijskom planu Vijeća Europe za osobe s invaliditetom u razdoblju od 2006.-2015. pod nazivom: "Nacionalna primjena od politike prema praksi"**.

Ciljevi Konferencije su promoviranje Akcijskog plana Vijeća Europe o osobama s invaliditetom, njihovo uključivanje i aktivno sudjelovanje u društvu, jačanje izjednačenih mogućnosti i nediskriminacije osoba s invaliditetom.

Glavni rezultat Konferencije biti će usvajanje Deklaracije s praktičnim preporukama kako primijeniti Akcijski plan Vijeća Europe za osobe s invaliditetom na nacionalnoj razini.

Na konferenciji će sudjelovati predstavnici državnih tijela nadležnih za osobe s invaliditetom 16 zemalja jugoistočne Europe, predstavnici državnih i znanstvenih institucija RH te predstavnici organizacija civilnog društva, uključujući nevladine udruge osoba s invaliditetom i udruge koje programski djeluju u korist osoba s invaliditetom, ukupno oko 150 stručnjaka.

Također, na ovoj Europskoj konferenciji visoke razine, Zajednicu saveza osoba s invaliditetom Hrvatske predvodit će dr. Zorislav Bobuš, predsjednik SOIH-a i potpredsjednik Vladinog povjerenstva za osobe s invaliditetom, koji će održati i izlaganje s temom: **"Primjeri dobre prakse..."**

Na spomenutom skupu sudjelovat će u radu po radionicama Konferencije i g. Andrija Halec, predsjednik HSGN i član Vladinog povjerenstva za osobe s invaliditetom, te kao počasni član Europske delegacije i Mark Wheatley, Izvršni direktor EUD-a (Europske unije gluhih) koji će u sklopu svog boravka u Zagrebu posjetiti urede Hrvatski savez gluhih i nagluhih.

Kalendar aktivnosti Saveza i SOIH-a

1. Opća skupština DPI-a (Disabled People's International) održava se u Južnoj Koreji od 5. do 8. rujna 2007. g., na kojoj sudjeluje kao delegat i predstavnik HSGN;
2. IFHOHYP (međunarodna organizacija nagluhih - forum mladih) organizira studijski edukacioni Seminar: **"Razvijanje liderskih vještina i neophodnih drugih sposobnosti nagluhe mladeži – osnaživanje za budućnost"**, koja će se održati u Budimpešti od 13. do 23. rujna 2007.g. u Europskom omladinskom centru Vijeća Europe, na kojem sudjeluje i naša mlada nagluha predstavica...
3. 12. Simpozij osoba s invaliditetom, pod visokim pokroviteljstvom predsjednika Republike Stjepana Mesića, održava se 28., 29. i 30. rujna 2007.g. u Zagrebu, u hotelu "Golden Tulip Holiday", Jankomirska bb. Tema Simpozija je: **Konvencija o pravima osoba s invaliditetom – kako je primijeniti?** U okviru tog Simpozija, održat će se i Skupština europskog dijela DPI-Europe...
4. KoREMA - Hrvatsko društvo za komunikacije, računarstvo, elektroniku, mjerenja i automatiku – organizira **27-mi Skup o prometnim sustavima s međunarodnim sudjelovanjem**, koji će se održati u Varaždinu od 14. do 17. studenog 2007.g., na kojem će sudjelovati i SOIH sa svojim članicama s temom: **Problemi osoba s invaliditetom u prometu...**
5. 7. prosinca 2007.g. u Budimpešti se održava Međunarodna konferencija gluhih EUD-a s temom: **"Neovisno življenje – put od Njujorka do Budimpešte"** Na ovu Konferenciju pozvan je i naš Savez., u sklopu te konferencije, 8. prosinca 2007. održat će se i poslava 100-godišnjica postojanja mađarskog Saveza gluhih.

DVOJEZIČNO OBRAZOVANJE GLUHE DJECE

GLUHO DIJETE - TREBA BITI SRETNO DIJETE !

3. svibnja. 2007. u Nacionalnoj Sveučilišnoj knjižnici održana je promocija knjige «Dvojezično obrazovanje gluhe djece» s iskustvima Švedske i Danske. Autor knjige je Shawn Neal Malishie a prevela je Anđa Bukvić uz stručnu redakciju prijevoda prof.dr.sc.Sandre Bradarić-Jončić. Knjigu je izdao Savez gluhih i nagluhih grada Zagreba, za izdavača se potpisuje Mirjana Juriša, prof.def. Knjiga je prevedena i tiskana uz potporu Ministarstva obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, te Poglavarstva grada Zagreba.

U uvodnom govoru M. Juriša objasnila nam je zašto se odlučilo na objavljivanje prijevoda. Knjiga je velika pomoć u stvaranju PRETPOSTAVKI za uvođenje dvojezičnog obrazovanja u Hrvatskoj.

Osnove pretpostavke su da nam treba opis osnovne gramatike HZJ, trebamo imati stručnjake za rad s djecom oštećena sluha što znači da djeca trebaju jezik učiti od učitelja, a ne obratno kao što je do sada bio slučaj. Nakon toga potrebni su programi učenja hrvatskog jezika kao drugog ili stranog jezika za gluhu djecu. Moramo imati rječnik znanstveno-stručnog nazivlja u HZJ-u za sve školske predmete kako bismo mogli djecu podučavati na znakovnom jeziku.

Predstoji nam izrada programa učenja hrvatskog jezika kao drugog jezika i izrada rječnika HZJ-a za školske predmete.

Na kraju Juriša je izrazila svoje veliko zadovoljstvo time što je SGIN grada Zagreba pozvao sve stručnjake na suradnju prepoznavši važnost ove knjige i omogućio njezino objavljivanje.

O samoj knjizi evo i prikaza od mr. sci. psihologije Vesne Ivasović...

...Knjigu «Dvojezično obrazovanje gluhe djece» napisala je prije više od 10 godina američka magistrica lingvistike Shawn Neal Mahshie. Knjiga je prevedena na nekoliko jezika i vrlo je cijenjena u stručnim krugovima, između ostalog i zbog prikaza dugogodišnjih iskustava Švedske i Danske u dvojezičnom obrazovanju gluhe djece. Namijenjena je učiteljima gluhe djece, roditeljima, službama podrške i tvorcima obrazovne politike. Knjiga govori o perspektivama i praksi zemalja koje već više od dva desetljeća ulažu napore u dvojezično obrazovanje gluhe djece, o onome što su roditelji, istraživači i učenici uključeni u dvojezično obrazovanje učinili i što od njih možemo naučiti, te o teoriji i praksi.

Do promjene u obrazovnoj politici gluhe djece u Švedskoj i Danskoj došlo je osamdesetih godina prošlog stoljeća. Godine 1981. Švedski parlament donosi zakon o dvojezičnosti gluhih osoba. U Danskoj je već desetljećima ideja dvojezičnosti široko prihvaćena, a promjene su inicirali roditelji. Nacionalni jezik uči se kao strani jezik. Do polaska u školu gluha djeca nauče tečno znakovni jezik, a nakon toga počinju učiti

nacionalni jezik. Veliki je naglasak na pismenosti – gluha djeca trebaju puno čitati i pisati kako bi usvojila gramatiku i rječnik. Poznato je da gluha djeca značajno zaostaju za čujućom u pismenosti i akademskim postignućima. Da to ne mora biti tako pokazala su iskustva iz Švedske i Danske. Djeca obrazovana dvojezičnom metodom dostižu vršnjake u obrazovnim postignućima pismenosti.

Cilj dvojezičnog obrazovanja je bolja pismenost i školska znanja gluhih učenika. Specifičnosti skrbi za gluhe u tim zemljama uključuju rane intervencije, metode učenja znakovnog jezika i jezika većinske zajednice, pozitivne stavove učitelja i medicinskih stručnjaka prema znakovnom jeziku i napore da se osobe s posebnim potrebama potpuno integriraju.

Ciljevi dvojezičnog obrazovanja su sljedeći:

- obrazovno postignuće u skladu s dobnim standardom
- puno sudjelovanje u društvu
- tečnost u jeziku većine i jeziku zajednice Gluhih

U knjizi su prikazane teorije razvoja pismenosti i objašnjeno je kako dobro poznavanje prvog jezika pridonosi učenju drugih jezika. Dakle, ako gluho dijete u ranoj dobi usvoji znakovni jezik kao prvi jezik, lakše će naučiti pisani i/ili govorni jezik. U Švedskoj gluha djeca uče i treći jezik – engleski i postižu odlične rezultate.

U drugom poglavlju govori se o tome da je gluho dijete samo dijete – mora voditi bezbrižan život, imati vremena za igru i zabavu, komunicirati i otkrivati. Nažalost, gluhoj djeci to često nedostaje, nemaju vremena za igru, nemaju s kim komunicirati, ne razumiju vlastite roditelje ni oni njih. To ima negativne posljedice na njihov emocionalni i socijalni razvoj.

U trećem poglavlju knjige jedna majka izjavljuje: “Žalim što ranije nisam dobila takvu potporu koja bi mi tada pomogla da se više opustim, više smijem i više uživam u svom djetetu – i da se manje brinem”. Izuzetno je važno omogućiti roditeljima svu potrebnu interakciju i potporu. Gluho dijete utječe na cijelu obitelj: obitelj se treba prilagoditi djetetu – prihvatiti svoje gluho dijete, a ne se truditi da ga pretvori u «defektno» čujuće dijete. U četvrtom poglavlju govori se o učiteljima gluhe djece. Gluhi učitelji su osobito važni i poželjni. Oni gluhoj djeci predstavljaju uzor, motiviraju ih da i ona postignu nešto u životu. U dvojezičnim školama imaju prednost kod zapošljavanja. Znakovni jezik uči se kao školski predmet. Djeca upoznaju strukturu znakovnog i pisanog jezika.

Sve razvijene države svijeta imaju mogućnost izbora dvojezičnog obrazovanja za gluha djecu, a i mnoge manje razvijene zemlje. Vijeće Europe, UN i UNESCO također preporučuju dvojezično obrazovanje, shvaćajući koliki je značaj znakovnog jezika u životu gluhih osoba koje su gluhe od rođenja ili su u ranoj dobi izgubile sluh. Do promjena u obrazovnom sustavu teško dolazi, sustav se općenito opire promjenama i nespreman je preispitati vlastite učinke. Obrazovna reforma je spor i bolan proces koji zahtijeva puno novaca, truda i entuzijazma veće grupe stručnjaka, te političku potporu. U mnogim su zemljama roditelji svojom snagom volje uspjeli inicirati promjene i uvesti znakovni

Naslov knjige "Dvojezično obrazovanje gluhe djece"

jezik u obrazovanju gluhe djece. Autorica navodi da je od svih mogućnosti najriscantniji potez ostati na starom i ništa ne mijenjati u obrazovnim metodama koje daju slabe rezultate i ostavljaju gluha djecu polupismenom.

Na kraju knjige uključeni su dodaci: pojmovi korišteni u knjizi, opis švedskog sustava školstva i prikaz plana i programa, model danske udruge roditelja Bonaventura i drugi.

Za kraj evo osnovnih stavova te Udruge:

- gluha djeca su djeca
- jezik gluhe djece je znakovni jezik
- gluha djeca nisu bolesna
- gluha djeca postanu gluhi odrasli
- gluha djeca trebaju se družiti s gluhim osobama
- gluha djeca trebaju se družiti s čujućim osobama
- roditelji gluhe djece trebaju jedno drugo
- gluho dijete utječe na obitelj.

Vesna Ivasović

Kad roditelji razmišljaju o opcijama za svoje gluho dijete bolje je ako postavljaju ovakva pitanja: **"Hoće li moje dijete biti sretno i zadovoljno sobom?"** – **"Hoće li dobro čitati i pisati?"** – **"Hoće li moje dijete steći puno i zaokruženo obrazovanje?"** – **"Hoće li moje dijete moći studirati i postići uspješnu i značajnu karijeru?"** – **"Kako će moje dijete uspjeti u svijetu ljudi koji čuju?"** Ova su pitanja važnija od onoga: **"Kako će moje dijete čuti i govoriti?"**

2007. – GODINA JEDNAKIH MOGUĆNOSTI

15. svibnja 2007. povodom Međunarodnog dana obitelji potpredsjednica Vlade gospođa Jadranka Kosor pustila je u rad **SOS TELEFON ZA ŽENE S INVALIDITETOM**. Službenim otvaranjem SOS telefona za žene s invaliditetom žrtve nasilja Mreža žena s invaliditetom SOIH-a uključila se i u Kampanju Vijeća Europe za borbu protiv nasilja nad ženama koja se u RH provodi s motom "Za nasilje nema opravdanja".

SOS telefon za žene s invaliditetom žrtve nasilja (01 48 29 394) – dostupan je srijedom od 16.00 do 18.00 sati za savjetodavnu pomoć žrtvi nasilja. Savjetovanje s psihologom, socijalnim radnikom, odvjetnikom, psihijatrom i defektologom obavlja se u udruzi uz prethodni telefonski dogovor.

- U pripremi je donošenje Zakona o pravobranitelju za osobe s invaliditetom.
- Izrada Antidiskriminacijskog zakona – to je obveza koju nameće Europski forum osoba s invaliditetom (EDF) i Svjetska organizacija osoba s invaliditetom (DPI)
- Priprema prijedloga Zakona o osobnom asistentu i službama potpore (slijepi, gluhi, mentalno retardirani)
- U listopadu započinje na Edukacijsko-rehabilitacijskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu prvi doktorski Studij invaliditeta u Hrvatskoj u suradnji sa brojnim drugim sveučilištima u Europi, SAD i Kanadi.
- U 2007 provodi se u Hrvatskoj međunarodni projekt izrade instrumenata za monitoring ljudskih prava osoba s invaliditetom. Nositelji projekta u Hrvatskoj su: SOIH, HSUTI, Savez slijepih Hrvatske i Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet. Ovim projektom hrvatske udruge osoba s invaliditetom dat će svoj međunarodni doprinos, jer će naši rezultati projekta (u koji je uključeno samo 8 država sa svih kontinenata) poslužiti za izradu instrumenata praćenja prava osoba s invaliditetom na razini UN-a.
- U kulturnim manifestacijama sudjelovat će udruge 'Dodir' i 'Dlan' svojim kazališnim predstavama.
- Završna manifestacija i sumiranje rezultata 3. prosinca uz TV-prijenos i ostale medije.
- Predstavljanje rezultata i završavanje Godine na Dan ljudskih prava.

NAGLUHI PROTESTIRAJU...

Iako u naslovu našeg HSGN stoji da je to Savez i gluhih i nagluhih o samim nagluhima veoma se malo, točnije, nimalo ne piše. Zapravo, oni sami ne govore ni ne pišu o svojim problemima, niti ističu svoj identitet. Svojevremeno, dok je Savez bio uvoznik i distributer slušnih pomagala, nagluhi su bili jak i aktivan element organizacije, glavni suradnici časopisa koje je Savez prvenstveno za njih izdavao.

Zadnje što smo pisali u UKRATKOM bila je obavijest o Svjetskom kongresu nagluhih održanom u Dubrovniku prošle godine. Savez je član Svjetske federacije nagluhih (IFHOH), kao i Europske federacije nagluhih (EFHOH) ali mi nažalost nemamo nagluhih aktivista koji bi aktivno mogli djelovati na međunarodnoj razini, gdje se traži dobro znanje engleskog jezika. (*Ipak ih imamo, na primj. dr. Ivo Jerković i još neki koji imaju dobro znanje engleskog...*)

Ovdje prenosimo jedan njihov dokument s posljednje godišnje skupštine Europske federacije nagluhih, koji ističe da se i na svjetskoj razini nagluhi mogu "izgubiti" među gluhima, a posljedica može biti zanemarivanje njihovih specifičnih problema. Ovo je upozorenje autorima Konvencije, a i prevoditeljima da engleski pojam Deaf ne prevede s izrazom 'gluhi' – već: 'gluhi i nagluhi'.

Evo i sadržaj njihovog protesta:

"U prosincu 2006. usvojila je Opća skupština Ujedinjenih naroda novu konvenciju o pravima osoba s invaliditetom. Ova konvencija otvorena je 30. ožujka 2007. za potpisivanje i ratifikaciju.

Mi, predstavnici Europske federacije nagluhih (EFHOH), organizacije koja zastupa 81 milijun nagluhih osoba u Europi, veoma smo zabrinuti u pogledu prevođenja ovog dokumenta na kojem se sada počelo raditi. EFHOH želi da se posebna pozornost posveti nekim terminima koji se rabe u engleskom tekstu, naročito riječi deaf (gluhi)

Pojam 'gluhi' na engleskom obuhvaća i 'gluhe' i 'nagluhe'. Ako se riječ 'deaf' prevede kako stoji u Standardnim pravilima UN, samo riječju 'gluh', tada će nagluhi biti isključeni iz skupine kojoj je konvencija namijenjena. Nagluhi su osobe kojima je sluh oštećen i koji se redovito služe govorom kao sredstvom komuniciranja. U dvosmjernoj komunikaciji nagluhima obično koristi čitanje s usana pa slušni aparati i druge pomoćne tehničke naprave (indukcijske petlje, titlovi na TV, pa pomoć pretvaranjem teksta u govor), kao i bilo koje drugo sredstvo, koje olakšava oralnu komunikaciju.

Ovom izjavom želimo osigurati da se sav posao prevođenja u Europi obavi na takav način da skupina nagluhih ne bude isključena iz konvencije".

U ime delegata Opće skupštine EFHOH.

U Oslu, 5. svibnja 2007.

Marcel Bobeldijk, predsjednik

Jan Lamby, glavni tajnik

PRVI SEMINAR ZA MLADE

OSNAŽIVANJE MLADIH . . .

U HSGN organizirao se prvi seminar za mlade gluhe i nagluhe osobe iz udruga-članica HSGN-a pod nazivom «KAKO DJELOVATI KROZ ORGANIZACIJU» u okviru programa «OSNAŽIVANJEM DO AFIRMACIJE»

Seminar je trajao od 19. do 21. travnja 2007. godine, održao se u uređenoj prostoriji HSGN, Palmotićeve 4, u centru grada Zagreba.

Seminaru je prisustvovalo 14-ro mladih, po dvoje iz Splita, Krapine, Požege, Siska, Zagreba i po jedna osoba iz Karlovca, Našica, Zaprešića i Samobora.

Glavni cilj seminara bio je osnaživanje mladih članova organizacija gluhih i nagluhih za djelotvorniji rad organizacija i unapređivanje rada udruge - članica HSGN-a.

Program seminara temeljen je na unapređivanju vještina i znanja upravljanja organizacijom. U sklopu programa bilo je pet predavanja s različitim temama i radionicama. Predavač je bio prof. Milan Ristić, dugogodišnji suradnik HSGN pod vodstvom predsjednika A.Haleca.

Sva predavanja su se prikazivala na «clip-chartu» i «PowerPointu» s laptopa preko projektora na zidu, uz pomoć predavača i čujućeg tumača.

Prvog dana smo se podijelili u grupe i razgovarali o čemu želimo učiti i kako sebe vidimo u organizaciji gluhih, a istodobno kako vidimo svoju organizaciju.

Drugi dan posvećen je menadžmentu, projektu i volontiranju. Trećeg dana govorilo se o timskom radu i koliko je važan dobar timski rad.

Prvi seminar za mlade gluhe i nagluhe iz cijele Hrvatske bio je zanimljiv i poučan. To je prvi puta da ga je organizirao HSGN. Taj seminar sam jako dugo priželjkivala kako bih mogla upoznati mlade iz cijele Hrvatske te da saznam što više podataka o funkciji i djelovanju organizacije i neprofitnih udruga. Jedva čekam nastavak takvih seminara!

Stekla sam jedno novo iskustvo i nova poznanstva s mladima i nadam se daljnjoj suradnji s njima na idućem seminaru. K tome, razbila sam tremu oko predstavljanja i izgradila svoju osobnost u poslovnom smislu.

Moj zaključak je da takve seminare treba nastaviti s još zahtjevnijim temama, kako bismo mogli unaprijediti svoje znanje i steći dragocjeno iskustvo o daljnjem radu u udruzi. Trebalo bi na seminaru imati i jednog tumača znakovnog jezika da bismo mogli razumjeti sve što govore predavači i mladi kada iznose svoja mišljenja.

Ana Knezić – suradnica SGIN grada Zagreba

Učesnici seminara za mlade

* * *

S VJETROM KROZ TIŠINU

S vjetrom kroz tišinu-naziv je humanitarno –edukacijskog događaja koji je ove godine održan već treći put za redom u Nerezinama na otoku Lošinj. Cilj projekta bio je osmisliti nove znakove i dopuniti postojeći znakovni jezik i na taj način omogućiti gluhim osobama aktivno sudjelovanje u nautičkom turizmu. U projekt se uključio i Philips kako bi utjecao na podizanje svijesti javnosti o problemima gluhih i nagluhih osoba i na taj način smanjio barijeru između njih i osoba normalnog sluha, što je i bio jedan od ciljeva projekta.

PROSLAVA 60. OBLJETNICE UDRUGE GLUHIH I NAGLUHIH OSJEČKO-BARANJSKE ŽUPANIJE

18. svibnja 2007. u Vatrogasnom domu Županije održana je proslava 60.godišnjice postojanja Udruge gluhih i nagluhih Osječko-baranjske županije. Udruga postoji od travnja 1947. u današnje vrijeme okuplja više od 400 gluhih, nagluhih i oglušenih osoba. Prvi predsjednik Saveza osoba oštećena sluha bio je gosp. Franjo Mesić. Godine 1988 predsjednikom Udruge postaje gosp. Milan Lijić i na čelu Udruge je sve do danas.

Tijekom godina u Udruzi se formiralo nekoliko aktivnih sekcija:

- Sekcija žena
- Sekcija umirovljenika
- Sekcija mladeži
- Sekcija tumača i prevodioca
- Sekcija umjetnika-početnika

35-ta OBLJETNICA UDRUGE

Novi list iz Županije

Povodom proslave 35. godišnjice djelovanja Udruge osoba oštećena sluha Županije, tiskan je vrlo lijep promotivni materijal o radu Udruge kao i bilten "NAŠ GLAS" koji je uredio, danas na žalost pokojni Stjepan Tomić, a redakcijski odbor ostao je za jednog člana manji, jer je u međuvremenu umrla Jelena Bušić.

Čestitamo Udruzi na obljetnici i lijepim izdanjima, s nadom da će s novim snagama nastaviti svoj uspješan rad!

Sve ove sekcije čine osnovnu djelatnost Udruge koja se bazira u ovim djelatnostima:

- Organizacijsko-kadrovska
- Socijalno-zdravstvena
- Sportsko-rekreacijska
- Kulturna

Udruga je sve ove godine opstala u neprekinutom djelovanju zahvaljujući radu: Milana Lijića, predsjednika -, Gordane Pešo, djelatnice - Amele Kadić, volonter pravnik, - Darija Dumančića, volonter ekonomist, kao i stručnoj potpori HSGIN, te svih naših članova i članica .

U sklopu proslave recitirana je pjesma SVIJET TIŠINE od Krešimira Pečara koju u cijelosti objavljujemo.

SVIJET TIŠINE

Osluhni

Prijatelju moj

Svijet tišine nastanjen u mojim ušima

Govori tebi

Koji

Utonuo u svoje brige

Ne primjećuješ njegove tople

Bešumne titraje

Čudan je taj svijet tišine

Kroz njega prolazim osamljen

A to je nešto što ti ne možeš spoznati

U svojim svakodnevnim pokušajima da me shvatiš

Jer zidovi me ograđuju iznutra

Prijatelju moj ne daju mi priliku čuti pjev

ptice u nasmijano sunčano jutro

Dječji smijeh

Šapat večernje rijeke

Užurbanu vrevu podnevnih ulica

Zato pogledaj mi oči

Prijatelju moj

Oči su odraz srca koje topi led i ruši zidove odijeljenosti

Zrcalo koje odražava istinske radosti i tuge življenja

Sve boli

Oduševljenja

Padanja i uporni povratak na put

Moj tvrd i ustrajan hod k zvijezdama

Nisu bitne riječi već što mi je u srcu

A srce korača u zjenama

Govori o ljubavi nebeskog pjesnika kad se mijenjaš i ne

možeš dalje ostati isti jer već si do

Gole kože smočen blagošću životvorne kiše

Taj pljusak topline sasut po svijetu s toplom

mjesečinom rastapa samoću i vatru ognjišta

Živog već primam u svoje

Tišinom obeshrabrene

Ruke

Želiš li spoznati Čovjeka u meni

pogledaj u nj sklopljenim očima

Dotakni ga ljubavlju

Saznat ćeš neizrecivo

Bez ijedne riječi

Krešimir Pečar

3. LIBERTAS FILM-FESTIVAL O INVALIDIMA

U organizaciji Programa Ujedinjenih naroda za razvoj (UNPD) *Pravo na život u zajednici: socijalno uključivanje i osobe s teškoćama*, a u sklopu 3. Libertas Film Festivala, u subotu 30. lipnja 2007. u Dubrovniku, u Kazalištu Marina Držića, održane su tri projekcije dokumentarnih filmova: "Na ovom radnom mjestu nema mjesta za vas", "Svjedočanstva - Pravo na život u zajednici" i "Specijalizirano udomiteljstvo za djecu s teškoćama". Cilj događaja je promovirati jednake mogućnosti za život i rad osoba s teškoćama, potaknuti raspravu o postignućima, podići svijest o potrebi aktivnog

sudjelovanja pojedinca, udruga i institucija, te razmotriti u kojoj mjeri mediji (ne) doprinose ostvarivanju prava osoba s teškoćama.

U projekciji filma "Na ovom radnom mjestu nema mjesta za vas", u režiji Slavena Žimbrega, korišteni su isječci kazališne predstave "Ruke koje plaču" autora Angela Naumovskog, Udruge "Dlan". Također autor kazališne predstave dao je i intervju o položaju gluhih osoba u našoj zemlji, teškoćama pri zapošljavanju i socijalizaciji.

Izvijestio dr. Ivo Jerković

Udruga gluhih i nagluhih Istarske županije - Pula

PROMJENE NA BOLJE...

U Puli se događaju velike promjene i to na bolje. Od veljače ove godine novi naziv Udruge je: Udruga gluhih i nagluhih istarske županije-Pula-skraćeno UGNIŽ - PULA. Obnovljeno je rukovodstvo i nova zastupnica je Cukerić Svetlana-predsjednica Udruge.

Od akcija koje se provode i koje će se provoditi izdvajamo:

-redovito izlaženje glasila «GLAS» (veoma lijepo i kvalitetno glasilo malog formata) koje u cijelosti izrađuju članovi Udruge

-izrađena je WEB stranica Udruge s linkom HSGN na kojoj se redovito vide sva događanja vezana za Udrugu

-poboljšani su uvjeti rada u društvenim prostorijama
-ugostili su novo rukovodstvo Saveza invalida i predložili da gluhi nezaposleni članovi dobiju veću naknadu kao i članovi Udruge slijepih, isto tako tražili da mlađi članovi Udruge mogu organizirano pomagati starije članove, te da za to isto dobivaju naknadu u organizaciji Centra za soc. skrb i UO za socij.skrb grada Pule.

-odobreno je 20 novih projekata, u kojima su dobili 90 % od ukupno traženih sredstava

-sve više se omasovljuje sport (žensko kuglanje, ekipno streljaštvo, pikado)

Čestitamo svim aktivnim članovima i predsjednici Udruge Svetlani Cukerić

Redakcija «Ukratko»

KREATIVNA RADIONICA UDRUGE SGIIN ZAGREBA

City Center One

Imali smo 2. - 5. travnja 2007. godine štand u sklopu trgovačkog centra „City Center One“ na kojem smo prodavali izrađeni nakit. Mi prodavačice bile smo podijeljene u dvije smjene, koje su radile od 9 do 20 sati svih pet dana.

Marija Andrić, Maja Gotovac i Katarina Copic

TJEDAN UDRUGA INVALIDA

Viktor Paris, Tatjana Žlicar Maja Gotovac i Katarina Copic

Tjedan se održavao na Tomislavu trgu te smo na svom štandu 13. – 14. lipnja 2007. GODINE, od 8 do 17 sati, davale informacije o znakovnom jeziku, prevodenju, te prodavale nakit.

Prvog dana bilo je uključenje u emisiju "Dobro jutro, Hrvatska", u kojoj su i nas kratko prikazali.

Maja Gotovac

PRIJATELJSKI POSJET CRNOJ GORI

Prošle godine sa skupinom profesora osnovne škole "Slava Raškaj" bila sam na hodočašću "Hrvatskih Svetaca Boke Kotorske" u Crnoj Gori. Oduševljena gostoprimstvom i ljepotom Boke kotorske odlučila sam organizirati 4-dnevni posjet Crnoj Gori za članove sekcije umirovljenika Saveza gluhih i nagluhih grada Zagreba. Putne troškove pokrio je Savez grada Zagreba, a ostale troškove (smještaja i prehrane) snosili su sami članovi umirovljenici.

11. travnja 2007. nas 44 umirovljenika s velikim uzbuđenjem krenuli smo na dalek put. Vozio nas je naš stalni šofer Štef s pomoćnikom Milivojem. Oni nas godinama voze na sva naša putovanja. Svi smo bili sretni i veseli što iz svakodnevice idemo u avanturu u drugu zemlju.

Drugog dana rano u jutro stigli smo u Međugorje, svetište kamo u zadnje vrijeme gluhi često i rado svrate. Tko je želio, bio je na ranoj misi za Hrvate, a ostali su šetali. Nakon odmora krenuli smo u Dubrovnik. Imali smo vremena za ručak i šetnju Stradunom. 25 km nas je dijelilo od granice Crne Gore koju smo prošli bez problema. Prekrasna je bila vožnja po crnogorskoj obali, uživali smo gledajući poznata ljetovališta Igalo, Herceg Novi, Bijelu, Risan... Nakon sat i pol stigli smo do Kotora, glavnog središta Boke kotorske. Dočekala nas je tajnica Saveza gluhih, gđa Lela-Elena Vujović. Odvela nas je do Zavoda za

gluhu djecu i smjestila nas u uređene apartmane. Zavod je renoviran prošle godine kao hotel, polovina se koristi kao dom za gluhu djecu iz cijele Crne Gore koja idu u osnovnu i srednju školu, a druga polovina koristi se za turiste ili goste, kao što smo mi bili. Vrlo su lijepo i ukusno uređeni apartmani. Nakon večere izašli smo u obilazak Kotora. Kotor kao grad vrlo je lijep, starinski, vide se još tragovi nekadašnje "Juge", tek se počeo obnavljati.

Treći dan nakon doručka krenuli smo u Perast, grad renesanse i barokne arhitekture, sazdan od mramora i granita. To je grad moreplovaca, još u 14. stoljeću Peraštani su imali svoje brodove. 1585 g. Perast je dobio status slobodnog pomorsko-trgovačkog grada. Imao je već u 16. stoljeću svjetski poznatu pomorsku školu. Nadomak Perasta kao usidreni brodovi stoje dva mala otočića: Sveti Juraj i Gospa od Škrpjela. Sveti Juraj je prirodan otok sa crkvom, svetištem i grobljem a drugi je umjetni. Išli smo brodom na otok Gospe od Škrpjela I tu nam je svećenik ispričao priču o nastanku otoka. Priča počinje daleke 1452. god. kada su dva brata čamcem išli ribariti i ugledali na hridi sliku Majke Gospe koja drži sina Isusa i na tom su mjestu odlučili graditi kapelicu. Prvo su potopili zarobljene gusarske i turske brodove napunivši ih predhodno kamenjem a onda su dovlačili kamenje i zasipali hrid. Tako je nastao otok na

Umirovljenici - izletnici ispred manastira Vasilija Oštrogorski (uklesan u stijenu) u Crnoj Gori

kojem su sagradili crkvu, posvetivši je Gospi od Škrpjela ("škrpio" znači hrid, stijena). Nakon što su izgradili crkvu Peraštani su i dalje dovlačili kamenje i tijekom vremena to je preraslo u običaj i svečani čin zvan FAŠINADA. Svake godine 22. srpnja Peraštani i Bokelji čamcima dovlače kamenje i dalje taj otok zasipavaju. U crkvi je i poznata vezena slika koju je Peraštanka Hijacinta Kunić vezla od vlastite kose 20 godina pa oslijepila od silnog rada.

Vratili smo se u Kotor, ručali i odmorili se. Nekoliko nas se uputilo na penjanje Bedemskim serpentinama. Bedemi zaokružuju brdo i grad. Dugi su oko 5 km, visoki do 20 m i široki do 10 m. Potpuno su očuvani i predstavljaju jedinstven primjerak arhitekture u Europi. Ljudska ruka ih je gradila punih deset stoljeća. Naporno penjanje nam se isplatilo, imali smo što vidjeti. S jedne strane prekrasan pogled na grad Kotor, zaljev i dugu obalu Boke Kotorske, a s druge strane zastrašujući strmi kanjon, stijene pune kamenja i vijugavih puteva, kozjih stazica. Impresivno.

Poslije večere posjetili smo klub gluhih u samom centru grada. Prostorija je vrlo ugodna, mala, taman za 50-tak ljudi, dugačak stol sa stolicama, biljar i bife-šank. Malo je došlo gluhih Kotorana. Ostatak večeri šetali smo po malim, uskim kamenim uličicama, punim kafića, trgovina... Vrlo živopisno.

Četvrtog dana ustali smo vrlo rano, doručkovali i krenuli prema Lovćenu, ka mauzoleju Petra Petrovića Njegoša, vladike i pjesnika. Dva sata smo se vozili serpentinama prema vrhu, i kako smo se više penjali

panorama je bila sve ljepša i ljepša: doline, brda, u daljini more, otoci, šarenilo proljetnih boja... Neopisivo, prekrasno! Kako smo se približavali Lovćenu iznenadio nas je visok snijeg od skoro jednog metra. Zato na žalost nismo uspjeli stići do vrha da vidimo mauzolej. Cesta nije bila očišćena i sve je bilo zatvoreno. Ali smo se dobro zabavljali igrajući se na snijegu koji skoro da nismo ni vidjeli u Zagrebu (nadmorska visina Lovćena je 1742 m). Spustili smo se niže i došli do mjesta za rekreaciju, Ivanovog Korita. Dolina puna cvijeća, malih vikend kućica, s domom za djecu koja svake godine dolaze tamo na zimske i ljetne praznike iz cijele Crne Gore. Nakon kratkog odmora krenuli smo u Cetinje, nekadašnji glavni grad Crne Gore. Tu smo razgledali Cetinjski manastir, vidjeli lijes u kojem se nalazi ruka sv. Ivana Krstitelja. Mauzolej kralja Nikole i kraljice Jelene bio je također zatvoren. U poznatom restoranu "Konak" na putu prema moru ručali smo i nastavili vožnju prema Budvi. Budva je Dubrovnik u malom, poznato ljetovalište s prekrasnom pješčanom plažom. Pravi raj za turiste, jako podsjeća na francusku rivijeru. Povratak u Kotor, večera. Poslije večere održana je mala prigodna predstava s predajom poklona, slike "Riba u moru" Zlatka Omerbegovića, u znak zahvalnosti za gostoprimstvo tajnici Leli, koja je bila s nama praktično 24 sata kao vodič. Drugu sliku "Kamenita vrata" Viktora Parisa darovali smo predsjedniku Saveza gluhih grada Kotora Mitru Markoviću u znak pažnje i sjećanja na susret umirovljenika Zagreb-Kotor.

Umirovljenice Blanka Lesić, Marija Weissmann i Katica Janeš poziraju pokraj visokog snijega

Zadnjeg dana našeg boravka opet smo rano ustali, brzo doručkovali da što prije krenemo prema manastiru Vasilije Oštrogorski. To je Svetište po važnosti peto u cijelom pravoslavnom svijetu. Put

je bio dug, prošli smo Podgoricu, glavni grad Crne Gore, Danilovgrad... Nakon tri sata vožnje stigli do podnožja odakle smo se 8 km uskim serpentinama uspinjali visoko prema Manastiru. Bila je potrebna velika vještina vozača da svlada uske i oštre zavoje. Manastir stoji kao uklesan u okomitoj stijeni, na 1870 m nadmorske visine. Navodno je podignut 1665. g., osnivač je bio mitropolit Vasilije Jovanović, kasnije nazvan Sv. Vasilije Ostrogorski koji je sahranjen u manastiru. U narodu se vjeruje da njegove mošti, (relikvije), koje se čuvaju u Manastiru, imaju čudotvornu iscjeliteljsku moć. Tamo dolaze ljudi iz cijelog svijeta i svih vjera da bi dotakli grob i izmolili molitvu.

Na povratku opet smo prošli Podgoricu i produžili do Skadarskog jezera. Jezero napaja vodom cijelu Crnu Goru. Stali smo u malom ribarskom turističkom mjestu Virpazar. Inače Skadarsko jezero poznato je i po staništu rijetkih ptica i biljaka. Njegov simbol je ptica kudravi pelikan, jedna vrlo rijetka ptica. Vraćajući se prema Kotoru stali smo na vidikovcu ispred Sv. Stefana, jednog od najelitnijih turističkih ljetovališta u Europi i svijetu. To je otočić sa starim kućama i mnogo zelenila. Vrlo njegovano i sačuvano. Predvečer stigli smo u Kotor, odmah se spakirali i cijelu noć putovali prema svom najljepšem gradu Zagrebu. Svugdje je lijepo, ali doma je najljepše.

I, za kraj, vjerujemo da će mnogi koji nisu mogli ići htjeti sve ovo proći, postoji mogućnost da se opet organizira ovo zaista atraktivno putovanje.

Napisala: K. Copic

ŽALAC BEZ OTROVA ...

CD ROM UZ KONZERVU GRAHA?

Današnja zagrijanost, da ne kažemo zaludenost, "znakovnim jezikom gluhih" stalno nas iznenađuje novim inicijativama. "Gluha kultura" traži svoj jezik uvijek i svuda... U obitelji, školi, u životu... Sve informacije i sva znanja treba gluhim dati ... znakovima!

Biblija je, kažu, već prevedena na znakovni jezik, Konvencija o pravima osoba s invaliditetom također. U Skandinaviji snimaju se i neki časopisi za gluhe na znakovnom jeziku. Govori se o Europskom sveučilištu za gluhe, gdje bi se predavalo znakovnim jezikom...

Kako sve ovo u praksi treba izgledati, to je još uvijek nejasno. Nije dovoljno profesorski tvrditi kako je znakovni jezik potpun i ravnopravan jezik, kojim se može izraziti sve. Sama činjenica što je to (još uvijek) jezik bez pisma ruši svaku konstrukciju po kojoj bi on mogao biti dovoljan kao jezik znanja i obrazovanja. Obrazovanje koje bi bilo lišeno izravnog pristupa riznici cjelokupne baštine ljudske kulture, koja je sačuvana u riječima i jezicima, u slovima i knjigama, nije obrazovanje.

Ako Bibliju možda i možemo dobiti u nekoj simplificiranoj znakovnoj verziji, sa CD ili preko tumača - kako ćemo sa sveprisutnim pisanim informacijama i uputama u svakidašnjem životu? Hoće li gluhi uskoro tražiti da uz kesice s juhom i konzerve graha, te uz lijekove i druge proizvode, bude priložena disketa ili CD s koje bi oni uživo, na svom jeziku, mogli dobiti upute o kuhanju ili uporabi? Ili će u trgovinama i ljekarnama biti zaposleni tumači koji će gluhim kupcima upute prevoditi na "njihov jezik"?

Možda bi ipak bilo jednostavnije da mi gluhi shvatimo da je narodni, hrvatski jezik i naš jezik. Pa da ga prihvatimo, da se pomučimo i što bolje ga naučimo (barem u pisanom obliku, ako nam je govor pretežak)...

Mnogo ćemo time dobiti. Nikad prije u povijesti gluhi nisu imalotoliko mogućnosti da sve, baš sve informacije i sve znanje dobiju pismom. U knjigama, novinama, na ekranima TV i računala. – Ž.

U PRIJEVREMENU MIROVINU 31. XII. 2007. ili 1. I. 2008.?

Za te nepravde nije odgovorno mirovinsko, koje provodi zakon, već je odgovorna politika, a najviše "uvaženi zastupnici" koji donose zakone ne znajući njihove posljedice

Od 1. siječnja 2008. ugasit će se sada nešto blaži, ali još uvijek nepravdani uvjeti ostvarivanja i korištenja prava na prijevremene starosne mirovine. Uvjeti minimalnoga mirovinskog staža za prijevremene starosne mirovine jesu 35. godina mirovinskog staža (za muškarce), odnosno 30 godina mirovinskog staža (za žene), a takvu mirovinu može ostvarivati muškarac koji do kraja godine navršiti najmanje 59 godina i 6 mjeseci života, odnosno žena koja do kraja ove godine navršiti 54 godine i 6 mjeseci života. Uvjetu potrebnoga minimalnog mirovinskog staža može se ispunjavati i pribrajanjem staža ostvarenog u inozemstvu; u državama s kojima Hrvatska ima zaključene i ratificirane konvencije o socijalnom osiguranju. Dakle, uvjeti staža mogu se ispunjavati i pribrajanjem staža ostvarenog u nekim bivšim-republikama bivše Jugoslavije, s kojima Hrvatska ima zaključene i ratificirane takve konvencije o socijalnom osiguranju.

No, odlučujuće je kod utvrđivanja uvjeta za prijevremene starosne mirovine to da su ti uvjeti ispunjeni najkasnije do 30. prosinca ove godine, kako bi se pravo moglo priznati najkasnije od 31. XII. ove godine. Naime, samo do isteka ove godine, odnosno najdulje do 31. XII. 2007. važi taj mirovinski propis koji dopušta ostvarivanje prava na prijevremenu starosnu mirovinu s tim godinama starosti. Istekom ove; 2007. godine odnosno počevši od 1. I. 2008. pravo na prijevremenu starosnu mirovinu moći će ostvariti muškarac samo s navršenih 60 godina života i najmanje 35 godina staža, odnosno žena s navršenih 55 godina života i 30 godina staža.

Kod prijevremenih mirovina bitno je upozoriti da se one dodatno smanjuju za tzv. "kaznene poene", tako da se izračunata visina mirovine umanjuje za 0,34% za svaki mjesec ranijeg odlaska u mirovinu prije ispunjenja propisanih uvjeta za redovnu starosnu mirovinu prema prijelaznim normama. Prema tome, oni koji će ispuniti uvjete za prijevremenu starosnu mirovinu do isteka ove godine neće imati velika umanjivanja, jer do kraja ove godine, a prema prijelaznoj normi čl. 179. Zakona o mirovinskom osiguranju, uvjet za starosnu mirovinu za muškarca je 59 godina i 6 mjeseci života, odnosno za ženu 54 godine i 6 mjeseci života. Dakle, još do kraja ove godine, za šest mjeseci ranijeg odlaska umanjivanje može biti najviše 0,34% x 6 mjeseci, što iznosi najviše 2,4%.

No, oni koji zakasne u tu mirovinu zato što ne ispunjavaju neki od uvjeta za prijevremenu starosnu mirovinu ili ispune posljednji uvjet tek posljednji dan ove godine, dakle tek 31. XII. 2007, potpadaju pod novi stroži propis. Naime, od idućeg godine osnovni uvjet starosti za redovnu starosnu mirovinu bit će za muškarca 65 godina života, odnosno za ženu 60 godina života. Dakle, uvjet starosti se počevši od 1. I. 2008. povećava odjednom čak za punih pet godina. Zato će nastajati vrlo nepravdne situacije u kojima će ljudi zbog činjenice da im je do kraja ove godine nedostajao jedan dan starosti ili jedan dan staža, biti drastično i trajno kažnjavani.

Muškarac koji na dan 30. XII. 2007. navršava 59 godina i 6 mjeseci života i ima 35 godina mirovinskog staža, može ostvariti pravo na prijevremenu starosnu mirovinu počevši od 31. XII. 2007. i ona mu se umanjuje najviše za 0,34%. Isto važi i za muškarca koji ima te godine doživljene ranije, ali navršava mirovinski staž od 35 godine najkasnije do 30. XII. 2007.

Njegov školski prijatelj, koji je samo jedan dan mlađi ili da karikiramo do apsurdna, brat blizanac koji se rodio nekoliko minuta kasnije nakon pola noći, pa je rođen idućeg dana te tek na dan 31. XII. 2007. doživljava 59 godina i 6 mjeseci starosti, potpada pod drugi zakonski propis, po kojem pravo na prijevremenu starosnu mirovinu ostvaruje tek od 1. I. 2008, a prema kojem se prijevremena starosna mirovina priznaje s navršenih 60 godina života. Naizgled nema bitne razlike, jer radi se samo o jednom danu. Ipak razlika je golema. Naime, ovaj mladi samo jedan dan odnosno brat blizanac mlađi samo nekoliko minuta, tj. kalendarski jedan dan, samo zbog te činjenice dobiva odlaskom u prijevremenu mirovinu šezdeset puta veće umanjnje. Zašto? Zato što se prema slovu zakona, tj. čl. 78. st. 2 (izmjena i dopuna ZOMO objavljenim u Narodnim novinama br. 147/02) počevši od 1. 1. 2008. prijevremena starosna mirovina umanjuje za 0,34% za svaki kalendarski mjesec prije navršene 65 godine života - muškarcu, odnosno 60. godine života - ženi. Naime, prijatelju, odnosno bratu blizancu koji je na dan 1. I. 2008. ispunio uvjete za priznanje prava na prijevremenu starosnu mirovinu s doživljenih 60 godina života nedostaje sada punih pet godina ili, u mjesecima, 60 mjeseci do ispunjenja starosti od 65 godina, koliko je propisano za starosnu mirovinu. Zato mjesečno umanjnje od 0,34% množimo sa 60 mjeseci, što iznosi ukupno 20,4%. Najgore je kod toga što je to umanjnje trajno. Prema tome, da bi bilo jasnije, samo zbog jednog dana starosti manje, umjesto umanjnja od 0,34% povećava se to umanjnje na 20,4%, a to znači da se za toliko trajno umanjuje visina mirovine.

Zato se nameće zaključak, opet idemo do apsurdna, da bi reformu mirovinskog osiguranja trebalo svrstati u skupinu kaznenog zakonodavstva. Sve je po zakonu a nepravda vapi do neba. Bilo bi zanimljivo što bi o tome rekao Ustavni sud, ako već politike, sindikati i drugi branitelji interesa osiguranika to ne zamjećuju. Vjerojatno bi presudio da je to "sve po zakonu", ili ne bi ništa odlučio uz obrazloženje "nije to društveni interes" ili bi bio dovoljno nejasan kako bi se predizbome ekipe mogle gložiti oko toga. Nažalost, oni koji su kažnjavani takvim nelogičnim zakonskim odredbama nemaju vremena čekati. Za te nepravde nije odgovorno mirovinsko, koje provodi zakon, već je odgovorna politika, a najviše "uvaženi zastupnici" koji donose zakone ne znajući njihove posljedice.

Stjepan Androić, dipl. pravnik

IN MEMORIAM

UMRO JE NAŠ VOJO!

Nakon duge i teške bolesti, u Čakovcu je 12. svibnja 2007. u 81. godini života umro jedan od najuglednijih članova našeg Saveza gluhih, dr. Vojo Rajčević

Ispraćaj pokojnika bio je dana 14. svibnja 2007. Naša delegacija je u ime Hrvatskog saveza gluhih, Udruge gluhih Međimurja i Saveza gluhih Zagreba položila vijence na Vojin odar i izrazila sućut njegovoj požrtvovnoj supruzi Veri. Tom vrlo dostojanstvenom ispraćaju nazočilo je osim nas gluhih i mnogo njegovih suboraca i prijatelja. Oproštajne govore održali su predsjednik Saveza antifašističkih boraca, zatim predsjednik Udruge gluhih Međimurske županije gosp. Logožar, te na kraju predsjednik Hrvatskog saveza gluhih gosp. Halec.

Nakon toga svi smo ispratili Voju do njegova posljednjeg počivališta.

Bilo nam je teško i tužno prihvatiti činjenicu da našeg Voje više nema. On će stalno biti u našim mislima i srcima. Neka mu je laka zemlja.

B. W.

ŽIVOTNI PUT VOJE RAJČEVIĆA

Mene je zapala tužna čast da nešto napišem o životu i posebno o tragičnoj mladosti Voje Rajčevića. Ne samo zato što smo bili jako dobri prijatelji, već i stoga što sam ga poznao još od bivše Kraljevine Jugoslavije.

No, idemo redom. Vojo se rodio 10. prosinca 1926. u Terezinom Polju kod Virovitice. Otac Simo bio je podrijetlom Crnogorac i komandant pogranične žandarmerijske stanice u Terezinom Polju, a majka Pera, rođena Krajnović, podrijetlom Hrvatica iz Like, bila je kućanica.

Vojo, tada je još čuo, pohađao je realnu gimnaziju u Virovitici, a u razredu je bio skupa s mojim starijim bratom Mirkom. Da ga oslobode tegobnog putovanja na relaciji Terezino Polje - Virovitica, roditelji su ga preko tjedna smjestili kod profesora preko puta moje kuće. Tako sam ja preko brata upoznao Voju, iako se nismo družili, jer sam ja ipak bio «klinja», a brat i Vojo «veliki dečki». Na žalost, došla je 1941. g. a s njome i zlo. Prvi posao ustaša kad su došli u Viroviticu bio je da pobiju i pokolju sve viđenije Srbe i Crnogorce, a među njima i Vojinog oca. Neko vrijeme ništa nisam znao o Voji, no 1942. ustaše su otjerali virovitičke Židove i golem broj Srba u Bjelovar, gdje je u nekom starom mlinu bio sabirni logor. Iz tog logora ustaše su mislili pomalo slati zatočenike u Jadovno kod Gospića, gdje su imali goleme ponore, u koje su bacali poklane žrtve. Mlin je imao, čini mi se, 4-5 katova, i Židovi su bili na najgornjem katu, a na donjem isključivo Srbi, a mislim da je tamo bio Vojo. Tad je zavladała neka epidemija, nije bilo liječnika, činjenica je da sam ja ostao potpuno gluhi, a isto tako pretpostavljam i Vojo. Partizani su

razorili ličku prugu, a Jasenovac još nije bio u funkciji pa su nas ustaše vratile doma - na kratko. Naime u Bjelovaru nisu imali uvjete za masovno ubijanje, pa im je to trebalo da se organiziraju. U međuvremenu nadbiskup Stepinac tražio je od Pavelića da poštedi mješovite brakove i u tome je uspio. Tako se spasila moja obitelj, ali ne i moji stričevi, a tako vjerojatno i Vojo s majkom. Svi ostali su pobijeni ili izručeni nacistima da ih oni pobiju.

Vojo, u čijim žilama je tekla crnogorska i lička krv kiptio je od želje da osveti svog voljenog oca. Znali su to skojevci u Bjelovaru pa su ga primili u SKOJ i prebacili u partizane. Po Vojinom pričanju, tamo su ga primili s puno razumijevanja, znali su za ubojstvo njegova oca. Bio je dodijeljen štabu, jer je bilo jasno da zbog gluhoće nije mogao biti u borbenim jedinicama. Partizani su kretali u akcije po mrklom mraku kroz šumske i planinske staze i bogaze. A mi gluhi znamo kako smo jadni i nemoćni u takvim uvjetima. Tamo u štabu svi su na neki način vodili brigu o njemu, a i on je imao razna zaduženja.

Slijedeći put kad sam ga vidio bila je 1944. g., kasna jesen, a bilo je to u selu Levinovac na oslobođenom teritoriju. Prišao mi je crnomanjasti mladić u uniformi nekadašnjeg njemačkog zrakoplovnog oficira i rekao: «Ja sam Vojo». Pita me za Mirka, mojeg brata, i za ostale iz njegova razreda. I on i ja smo se začuđeno gledali - «pa ti si isto gluhi». Iako žalosno, bilo nam je i smiješno.

Poslije oslobođenja opet smo se sreli u partizanskoj gimnaziji u Osijeku, gdje nam je omogućeno da polažemo po 2 razreda godišnje

kako bi nadoknadili godine izgubljene u ratu. A bili smo jedina dva gluha u toj školi! Tad se nismo puno družili, on je imao svoje društvo, a ja svoje. On je nastavio školovanje studijem u Zagrebu, a ja upisao srednju tehničku školu - kemiju - i nakon završetka te škole otišao raditi u Bosnu, u Lukavac kod Tuzle.

Vojo je već od 1952. g. bio član Saveza gluhih, a ja sam to postao tek 1955. po povratku iz Bosne i početkom studiranja kemije. Tad sam tek dobio prilike da se zblížim s Vojom i Cimermanom. Od Voje sam tek tad saznao da su njegovu majku Peru ustaše zbog njegova odlaska u partizane zatočili u Lepoglavi. Pavelić je 1945. g. prije svog «junačkog» bijega dao nalog da se ubiju njegovi dojučerašnji suradnici, ministar vanjskih poslova Lorković i ministar obrane, general Vokić, te svi

ostali zatočeni zbog veze s partizanima. Tako je i završila i Vojina majka Pera, svi ubijeni su bili bačeni u bunar u krugu kaznonice.

Evo, ovdje sam vam opisao ono u uvodu o «tragičnoj mladosti» Voje. Srećom, on je našao snage da nastavi živjeti. Završio je filozofski fakultet i nakon toga postao do sada jedini doktor znanosti iz redova gluhih članova. Veoma je bio cijenjen u stručnim krugovima, kao autor djela o revolucionarnoj omladini (i danas se često citira, a na internetu njegovo je ime poznato). Paralelno je bio i istaknuti čelnik našeg Saveza (jedno vrijeme predsjednik Saveza gluhih bivše Jugoslavije, a u mnogo mandata podpredsjednik Hrvatskog saveza).

Branko Weissmann

Od supruge Vere Rajčević primili smo pismo naslovljeno predsjedniku Halecu i SGNH koje u cijelosti objavljujemo:

Nakon nekoliko najgorih dana u životu smogla sam snage da Vam se javim i da se zahvalim za vaše angažiranje oko dolaska na Vojin pogreb. Zaista nemam riječi da se izrazim koliko mi je značilo što ste okupili nekoliko njegovih najdražih prijatelja i što ste došli u Čakovec. Posebno sam ja a i svi prisutni bili dirnuti lijepim, osjećajnim i toplim oproštajnim govorom. Samo onaj koji je prošao slične trenutke zna koliko takve riječi ako su iskrene znače onima koji pate.

Molim, prenesite moju zahvalnost svima koji su bili s Vama i onima koji nisu mogli doći ili su telefonom ili pismeno izrazili svoju sućut.

Ako vas put nanese u Čakovec Vi i oni koji su bili s Vama bit će uvijek dragi gost u mojoj i Vojinoj kući, dapače htjela bi da vide gdje je živio svoje posljednje dane.

Još jednom - HVALA!

Vera Rajčević

JELENA BUŠIĆ

Ranog jutra 09. ožujka pronio se glas "Umrla je Jelena". Zauvijek nas je napustila toga jutra, tiho i iznenada u 58-oj godini života.

Rođena je 21. ožujka 1949. godine u Županji gdje je završila osnovnu školu. Rano je ostala bez oca pa je, uz majku, brigu o njoj preuzeo stariji brat. Kao vrlo mlada zaposlila se u mljekarskoj industriji "Pionir" Županja. Kada se udala prestala je raditi preuzevši brigu o obitelji. Imala je troje djece i kada su porasli zaposlila se u "Županjskoj banci" gdje je radila do odlaska u invalidsku mirovinu, kojoj je prethodila prometna nesreća koju je doživjela i uslijed koje je i nastala invalidnost.

Od ranije je Jelena imala problema sa sluhom i nisu mogle pomoći niti operacije, pa je nosila slušni aparat. Uključila se u rad Udruge osoba oštećena sluha u Županji i odmah počela aktivno sudjelovati u radu iste. Vrlo brzo osvojila je simpatije članova, a zbog svojih sposobnosti i osjećaja prema bliskim osobama, ubrzo je imenovana u Izvršni odbor Udruge.

Na funkciju Predsjednice Udruge izabrana je 2006. godine po četvrti puta što dokazuje da je bila omiljena predsjednica među svojim članovima. Svojim iskrenim obraćanjem bližnjima plijenila je pažnju i poštovanje među članicama Saveza gluhih i nagluhih. Svoju dužnost obavljala je do kraja požrtvovano i pošteno, pa i u bolesti, nakon dvije teške operacije, propitivala je o radu Udruge skrbeći i u bolesničkoj postelji za svoje članove. Imala je veliko srce za sve ljude koje je poznavala i svima je htjela pomoći. To njeno veliko srce na kraju ju je otrglo od nas. Otišla je u trenutku kada je mogla još puno dati, kako svojoj obitelji, tako i nama. Imala je puno zamisli i do zadnjeg dana smo stvarali planove o budućnosti naše Udruge za koju je, možemo slobodno reći, živjela svaki trenutak svoga života. Posebno mjesto u njezinom plemenitom srcu, pored supruga i djece, zauzimao je unuk kojeg je neizmjerljivo voljela.

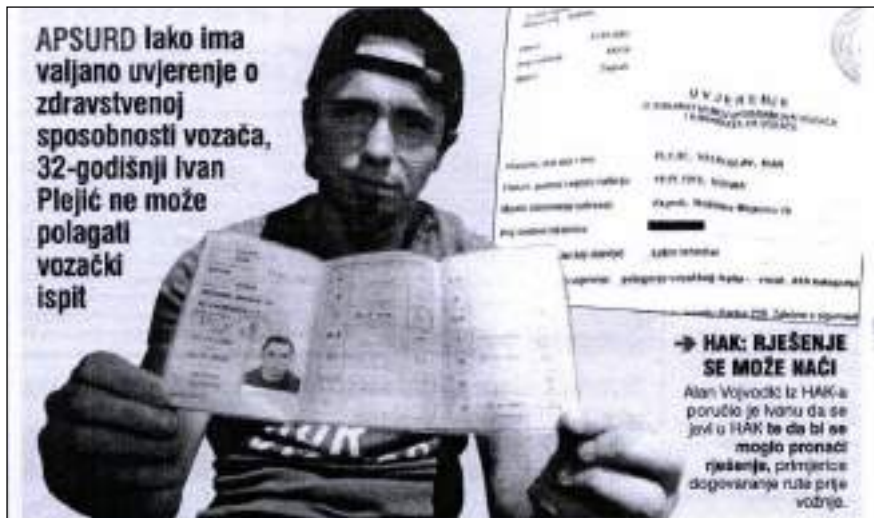
Jelena, u Tebi smo svi imali prijatelja i čast nam je bila zvati se Tvojim prijateljem.

Još samo jednom, posljednji puta, zahvaljujemo Ti na svemu što si u životu učinila i što si bila s nama.

M. Umbenhendt

MUKE JEDNOG NAŠEG ČLANA

AKO SMO GLUHI, NISMO IZVANZEMALJCI

APSURD Iako ima valjano uvjerenje o zdravstvenoj sposobnosti vozača, 32-godišnji Ivan Plejić ne može polagati vozački ispit

→ HAK: RJEŠENJE SE MOŽE NAĆI

Alan Vojvodić iz HAK-a poručio je Ivanu da se javi u HAK te da bi se moglo pronaći rješenje, primjerice dogovaranje rute prije vožnje.

Zbog rupe u zakonu ne može voziti motor

Ivan je gluhi i čuje jedino uz pomoć slušnog aparata, zbog kojeg ne može imati i komunikator u uhu

TEA HUBIĆ

Iako već deset godina ima vozačku dozvolu za automobil i valjano uvjerenje o zdravstvenoj sposobnosti vozača koje je izdala Poliklinika Primitivna medicina, 32-godišnji Ivan Plejić ne može polagati ispit za vožnju motocikla, odnosno A kategoriju.

Nedorečeno

Ivan je, naime, od druge godine života gluhi i čuje jedino uz pomoć slušnog aparata, no zbog nedore-

nikatni, Ivan ima mnogo prijatelja koji su također gluhi ali su položili taj ispit po starim propisima, kada se instrukcije za vrijeme vožnje ili vožnja s njima i govorno ruku ili je dogovorio prije same vožnje – objašnjava nezadovoljni Ivan, koji je tek nakon upisa u Autoškolu Ivan shvatio da zbog rupe u zakonu ne može položiti vozački za motocikl. Iako su se u autoškoli angažirali kako bi mu pomogli, ruku od njih nije bilo nikakvih i kršiti zakon.

– Mogu poput mnogih voziti bez vozačke dozvole, ali to ne želim. Htio sam sve pokušati napraviti. Ne znam jo li se pri donošenju zakona mislilo i na nas gluhe ili se zakonodavci nas jednostavno nisu spitali – pita se Ivan Plejić.

Izmjene ili dopune

Voditelj Autoškole Ivan Tomislav Družević o ovom problemu razgovarao je s HAK-om i MUP-om.

– Željeli smo pomoći Ivanu, ali nas poprilično kruti zakon blokira. Čini se da je jedino rješenje izmjena ili dopuna zakona – zaključuje Družević.

Plejić: Mogu poput mnogih voziti bez vozačke, ali to ne želim

“Izgleda da su zakonodavci na nas gluhe zaboravili, smatra Ivan Plejić

čnog Zakona o sigurnosti na cestama, on vožnju može polagati jedino uz pomoć komunikatora koji stavlja u uhu. Komunikator je aparat pomoću kojega inspektor svakog kandidata uslijedi sa kojim može voziti.

– Već nosim slušni aparat u uhu i želeći me stragu u njega staviti još i komu-

Znaš, mi smo našli rješenje problema, samo ne znamo u čemu je problem?! Zašto mi gluhi moramo u svakodnevnom životu dolaziti u ovakve nepotrebne konfliktno situacije, tražeći pomoć putem medija? Zašto uopće postoje Ministarstva socijalne skrbi? Zbog nas i nama sličnih!

VJEŠTINA ŽIVLJENJA

(Kako bolje živjeti doma i u društvu)

O našem ponašanju službeno i privatno mnogo se pisalo u našim glasilima. Jasno je da smo mi pomalo sve to i pozaboravljali. Mi živimo i komuniciramo onako kako znamo i snalazimo se u raznim situacijama.

Mnogo toga zavisi na kakove smo se ljude (čujuće i gluhe) mi namjerili i hoće li nas ti ljudi shvatiti i razumjeti, odnosno mi njih. Nama je svakodnevno potrebna uljudna odvažnost, samopouzdanje i vještina ophođenja da bismo uspjeli ostvariti ono što pošteno želimo. Mnogo puta naši gluhi ljudi nisu uspjeli u svom naumu, jer se nisu znali pravilno postaviti. Mnogi naši beskućnici i nezaposleni postali su nečije žrtve i upadali u loša društva, bili maltretirani i proganjani.

Tečaj vještine življenja potreban gluhima!

Ovih proljetnih dana dopale su mi u ruke jedne zagrebačke novine - "Zagreb News" - u kojima piše da se tijekom ove godine u gradu otvara akademija "Vještina življenja", i to prva u Hrvatskoj. Odlična stvar! Program akademije ne će biti općeobrazovni predmeti nego vještine iz svakodnevnog života. Takovih škola i tečajeva ima širom svijeta, a najviše na Zapadu. O tome sam razmislio i zaključio da bi i nama gluhima dobro došla takova škola (tečaj).

Evo nekih predmeta koji se uče u takovim školama: društvene vještine za unapređenje ljudske osobnosti i sigurnog nastupa, prezentacija kvalitete života svakoga čovjeka. Polaznici će tako učiti o organizaciji i vještinama komuniciranja, o lijepom ponašanju, protokolu, kulturi i umjetnosti, dekoraciji cvijećem i uređenju prostora, pravilnoj prehrani, osobnom stilu u modi. Kako prirediti formalnu večeru ili zabavu, itd.

Nama gluhima bi dobro došli "večernji tečajevi", npr. pri školi "Slava Raškaj" - 3 puta tjedno, i to pretežno za mlade. Ako ikada uđemo u Europu (kao da nismo), da budemo spremni za lijepo ponašanje i komuniciranje, da nam se ne smiju i sprdaju: "Ma pusti Hrvate, oni su - balkanske seljačine!"

Na tim tečajevima bilo bi najvažnije naučiti biti sretan čovjek koji će zavoljeti: lijepo ponašanje i u raznim prilikama u kući i društvu, bonton, protokol; koji će voljeti kulturu i šport, lijepo komuniciranje u kući i društvu s gluhim drugovima i naročito znati lijepo komunicirati sa čujućim kolegama na poslu, sa susjedima u kući, pa u dućanima, restoranima, u razgovoru s liječnicima, poštarima, policajcima i službenicima na šalterima.

Ako se mi budemo uvijek lijepo ponašali, mnogi građani će nam rado pomoći da svladamo barijere. Vjerojatno 80 posto gluhih nikada nije pročitalo knjigu "Bonton"!

Dalje bismo mogli učiti: kako otkloniti lakše kvarove u svom domu: vodokotlić, svjetlo, vodopipe u kuhinji, namještaj i drugo. Lakši kvar na automobilima, kućanskim aparatima i dr.

Jako je važno u svom domu znati pružiti prvu pomoć povrijeđenima i bolesnima i pozvati susjede. Kad se rodi malo dijete u kući je najvažnije naučiti sve potrebno kako s bebom i što joj treba da uvijek bude zdrava i dobro.

Jedan divan čovjek koji nas je učio živjeti

Starija generacija gluhih rado se još uvijek sjeća jednog divnog čovjeka, našeg nastavnika, gospodina Zvonka Jurasu. On je bio velik čovjek i naš učitelj. Od njega smo mnogo savjeta primili kako čovjek treba živjeti i raditi, učio nas pravilima lijepa ponašanja i stotinama drugih stvari i pojmova. On je bio uvijek ozbiljan i ljubazan učitelj. Svakog dana nakon sata ostavio bi akademskih 5 minuta za nas. Svašta smo ga pitali, samo ne o seksu, što je nas fakine najviše zanimalo! Bio nam je drugi otac i mnogi su poželjeli da im bude pravi otac. On je bio naš potpuno, uvijek je bio bilizu nas gluhih. Jako je volio putovati - obišao je cijeli svijet. Volio je mnogo učiti - postao doktor i profesor! Danas mirno počiva na varaždinskom groblju, ali u našim srcima još živi.

Mladima se danas pružaju veće mogućnosti

Davnih pedesetih godina prošlog stoljeća, kad smo mi stariji bili đaci, nije bilo ni dobrih knjiga ni pribora kao danas. Nit' si imao čime pisati - niti po čemu. Jednu olovku dijelili smo nas dvoje-troje učenika, a ista bilježnica služila nam je s početnih stranica za Povijest, a sa stražnjih za Zemljopis!

Danas su knjižare krcate dobrim knjigama, enciklopedijama i raznim priborom. Naši mlađi članovi bi s lakoćom svladali gradivo večernjeg tečaja: "Umijeće življenja - vještina života!"

Potrebna je samo inicijativa i organizacija djelatnika i volontera našeg Saveza da tečaj organiziraju, pronađu predavače, gluhe i čujuće, koji će zanimljivim predavanjima i demonstracijama privući članstvo. A onda: "Naprijed mladi!"

Petar Šakić

AKADEMSKI SLIKAR IVAN FANUKO - SVESTRANI UMJETNIK

Osim što se bavi slikarstvom, Ivan Fanuko pisao je poeziju, režirao kazališne komade, djelovao kao voditelj i redatelj pantomime i mnogo radio s umjetnicima oštećena sluha.

Dosad je samostalno izlagao u Vrbovcu 1979., Zagrebu 1984. (Galerija Spektar), Karlovcu 2005. (Izložbeni prostor Gradskog kazališta Zorin dom), u Omišlju 1998. i 2005. (Galerija Lapidarij) i sada u Ivanić-Gradu 2007. u Domu kulture od 30. svibnja do 12. lipnja 2007. godine.

Rodio se 1933. u Sužanu na otoku Krku, gdje je pohađao gimnaziju. U 13. godini zbog bolesti gubi sluh pa nastavlja privatno učiti i maturira 1949. godine. 1954. završava Školu primijenjene umjetnosti, a potom i Akademiju likovnih umjetnosti u Zagrebu, u klasi prof. Marina Tartaglie. Taj je veliki umjetnik na mladog slikara izvršio presudan utjecaj u poimanju slikarstva.

Fanuko danas živi kao profesionalni umjetnik u Zagrebu i Vrbovcu. Slika uglavnom vedute i krajolike s Krka i iz Vrbovca te mrtve prirode. Razvija snažan koloristički izraz, često obilježen bogatim pastoznim namazima, pri čemu sažima motiv do granica prepoznatljivosti.

Kritike su mu vrlo sklone i prenosimo ih nekoliko:

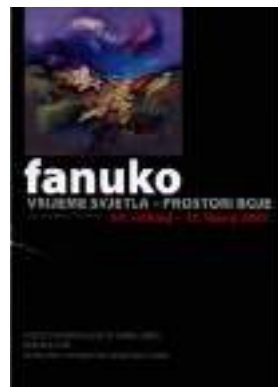
"Energija kojom Fanuko i nadalje neumorno istražuje, govori u prilog iskonskoj hedonističkoj radosti slikanja, a težnja k prokušanim vrijednostima ljepote o lirskoj prirodi slikareve duše. Pa iako su postavke Fanukova slikarstva u suštine tradicionalne, on s nevjerojatnom lakoćom uspijeva ostvariti zadivljujuće svjež i moderan izraz. Slikarstvo je to koje u svojoj intimnosti plijeni prefinjenim skladom raskošnoga kolorizma, samosvojno do unikatnosti u povijesti i sadašnjosti hrvatske likovne umjetnosti". MIRJANA ŠIGIR

"Fanuko je kreativno primijenio tartaljevski postupak sažimanja, ali je u tom postupku odbio onu asketsku monokromiju i prenaglašenu nejasnoću (sfumaturu). Ovaj je temperamentni kolorist doveo boju do paroksizma i u poglavlju o našem kolorizmu Fanuko će, uvjeren sam, zauzeti izdvojeno mjesto." JOSIP DEPOLO

"Fanuko je znao u modernom naslijeđu prepoznati prave vrijednosti, slijediti ih, amalgamirati i preobražene vratiti u svoje slike kao posve nove vrijednosti, s izrazitim pečatom vlastite osobnosti! Po tome i Fanuko pripada među autore koji svojim kreativnim postupkom nadograđuju tradiciju modernog slikarstva, ugrađujući u nju i vlastiti prilog." ELENA CVETKOVA

Ivan Fanuko sudjelovao je u brojnim skupnim izložbama, često u organizaciji Saveza gluhih. Zabilježen je njegov nastup na skupnim izložbama u Rimu, Wiesbadenu, Moskvi, Madridu i Zagrebu, te na izložbama u nekoliko manjih gradova naše zemlje. Zlatnu medalju za slikarstvo osvojio je 1970. u Moskvi.

U jesenskom broju glasila "Ukratko" objavit ćemo intervju s Fanukom i saznati više o njemu, njegovu radu i planovima za dalji umjetnički rad. Posebno bismo se radovali kad bi on našao vremena pa nastavio i proširio svoju suradnju u Savezu i našem glasilu. Njegove uspomene i iskustva kao člника zagrebačkog Gradskog odbora našeg Saveza te KUD "Josipa Medveda" mogle bi biti dobar poticaj mladima da se ožive godinama zanemarene umjetničke aktivnosti gluhih. N. H.

* * *

VIZUALNE MEMORIJE

«Vizualne memorije» naziv je prve zajedničke izložbe autora fotografije okupljenih u udruzi «Svijet tišine» (www.svijet.tisine.hr)

Izložba je prikazana u Europskom domu u srcu Zagreba od 05.-26.6.2007.

Lino Ujčić, Vanda Šagovec, Borivoj Kubelka, Sanja Pavlović, Željko Hrsan autori su vrlo lijepih fotografija. Posebno bih izdvojila fotografiju Sanje Pavlović «Neka vjetar nosi» kombinaciju fotografije i grafike na kompjutoru.

Poželimo mladim umjetnicima da i dalje stvaraju i izlažu svoje radove, kao i da se pojave novi mladi koji imaju sklonost lijepoj fotografiji i umjetnosti uopće. N.H.

USPJEH GLUHIH UMJETNIKA U ITALIJI

Na poziv Udruženja gluhih umjetnika iz Milana udruga «Svijet tišine» sudjelovala je na 19. međunarodnom slikarskom natječaju, isključivo namijenjenom gluhim slikarima. Hrvatska je na natjecanje prijavila četiri umjetnika - Josipa Vukojevića, Koču Popovića, Mirjanu Sorko-

Nikolić i Kristinu Popović. Prvo mjesto između 42 djela osvojio je slikar J. Vukojević, iz Slobodnice kraj Slavonskog Broda, četvrto mjesto pripalo je prof. iz Zagreba M. Sorko-Nikolić za keramiku, dok je K. Popović, najmlađa gluha sudionica ovog natjecanja, učenica drugog razreda Škole primijenjene umjetnosti u Zagrebu, osvojila medalju za akvarel «Čuvio u snovima»

Prenijeto iz «Večernji list» 26. 06. 2007-06-27

PREDSTAVA U DUBROVNIKU

Na svojoj turneji po Hrvatskoj Udruga "Kazalište, vizualne umjetnosti i kultura gluhih - Dlan" posjetila je 10. lipnja grad Dubrovnik. Predstava na znakovnom jeziku, koja je popraćena pisanim tekstom na projektnom platnu "Ruke koje plaču" održala se po prvi put u kazalištu "Marina Držića" pred dubrovačkom publikom. Dubrovčanima se jako svidjela predstava i nastojat će ih ugostiti i iduće godine.

U prilogu šaljem Vam slike sa predstave kao i glumce sa dubrovačkim predstavnicima Udruge gluhih i nagluhih DNŽ.

Predsjednik: dr. Ivo Jerković

SIMPATIČNA A NEDAVNO UDANA . . .

Autor ovog članka prije nekoliko mjeseci imao je namjeru intervjuirati jednu drugu mlađu članicu za naš časopis "Ukratko..." no ona nije željela iz meni nepoznatih razloga razgovarati sa mnom odnosno dati intervju za ovaj časopis. Valjda joj je bilo neugodno ili je bilo po srijedi nešto drugo. Duboko se nadam da će se ta mlada članica ipak kasnije predomisli i pristati na intervju za slijedeći broj "Ukratkoga".

Nakon nekog vremena pojavila se druga mlada članica koja je pristala kazati nešto o sebi za čitatelje "Ukratkoga". Naime, ta članica je došla rano prije podne u 7,45 sati u Hrvatski savez gluhih i nagluhih, Palmotićeve 4, Zagreb, jer je trebala nekakvu potvrdu za sebe i svoga supruga u vezi povlastice. Odlučili smo se da će ona biti "žrtva" za intervju.

Ta članica zove se Ana Knezić udana Barilić. Intervju je obavljen dijelom usmeno, a dijelom pismenim putem preko elektronske pošte na kompjutoru.

"Ukratko...": Veoma mi je drago što si pristala na razgovor. Prvo bih te zamolio da daš svoje osobne podatke čitateljima. Možeš?

Ana: Svakako, jer kako bi drukčije dragi čitaoci znali o kome se radi. Ime mi je ANA BARILIĆ (djevojačko prezime mi je bilo Knezić). Naime prije nekih mjesec dana udala sam se i promijenila prezime, odnosno uzela sam suprugovo prezime.

"Ukratko...": Prije nego što nastavimo razgovarati primi u ime našeg uredništva "Ukratkoga" iskrenu čestitku zbog udaje. Također Ti želimo mnogo uspjeha i sreće u daljnjem životu. Veselimo se što si navratila u naš savez i pristala na intervju. Kako se ti osjećaš kao novopečena supruga?

Ana: Hvala uredništvu na čestitci. Pomalo mi je neobično biti udata, ali ja sam to željela kao i sve ostale djevojke. To je sastavni dio života, zar ne?

"Ukratko...": Da, to je istina. Brak je osnovna ćelija čovječanstva odnosno stup društva. Znamo tvoje ime i prezime, ne znamo kada si rođena i gdje? Nadam se da ne skrivaš svoje godine kao mnoge žene ovog svijeta?

Ana: Ha, ha, ha. Zašto bih skrivala koliko godina imam? Rođena sam 7. prosinca 1978. godine u meni dragom, i lijepom glavnom gradu Hrvatske – Zagrebu. Sada znaš koliko godina imam ako znaš izračunati. (Smije se...)

"Ukratko...": Hvala ali ne ću sada računati. Kako si i gdje provela svoje djetinjstvo?

Ana: Imala sam uglavnom sretno djetinjstvo, a bilo je nešto teških trenutaka zbog razvoda mojih roditelja. Cijelo djetinjstvo provela sam u Zagrebu, uopće se nisam selila ili odlazila u druga mjesta. Kada sam imala dvije i pol godine moj otac je mene i moju majku napustio. Nikada nisam saznala zašto.

"Ukratko...": Zaista je to bilo teško za tebe. Tko te je uzdržavao nakon rastave tvojih roditelja?

Ana: Majka, djed i baka s majčine strane, ujak i prateta brinuli su se za mene. Cijelo vrijeme živjeli smo u zagrebačkom kvartu Vrapče, ja sam čistokrvna purgerka (Zagrepečanka). Kada sam imala 13 godina majka se odselila bez mene, a kada sam imala 16 godina preudala se i živi u Samoboru. Moj voljeni djed je prerano umro tako da je sva briga za mene pala na bakina leđa. Živjela sam s bakom sve do moje udaje. Ona me je s velikom ljubavi odgajala i brinula se za me. Veoma sam zahvalna dragoj baki.

"Ukratko...": Jesi li bila u vrtiću?

Ana: Da, išla sam u vrtić u sklopu škole "SUVAG" i ostala sam tamo do početka školske godine, kada sam pošla u prvi razred osnovne škole.

"Ukratko...": Nas zanima kako si izgubila sluh i kada?

Ana: Sluh sam izgubila, prema pričanju mojih najbližih, s devet i pol mjeseci moga života. Imala sam vrlo visoku temperaturu. Prije dvije godine saznala sam da među rodbinom s očeve strane ima nekih gluhih, ali to nije potvrđeno. Službeno mi je u poliklinici "Suvag" postavljena dijagnoza: "uzrok nepoznat". Sto posto sam gluha, prilično dobro govorim, veoma lako se snalazim među čujućima.

"Ukratko...": Što je bilo dalje?

Ana: Poslije vrtića upisali su me u osnovnu školu "Davorin Trstenjak" u Trnju. Ta škola imala je odjel za rehabilitaciju djece oštećena sluha, a bila je povezana sa "Suvagom". Tamo sam završila osmogodišnju osnovnu, cijelo vrijeme koristila sam produženi boravak, tako da sam bila rijetko kod kuće s bakom, osim subotom i nedjeljom.

"Ukratko...": Poslije osnovne osmogodišnje škole upisala si se u . . . ?

Ana: Da, u Ekonomsku školu, Trešnjevka. U razredu bila sam jedina gluha osoba no to nije smetalo nikome, razrednica me je prigrlila od početka i uvijek mi je izlazila u susret. Prvobitna moja želja bila je da se upišem u farmaceutsku školu no nisam uspjela. Oduvijek sam voljela proučavati lijekove i slično.

"Ukratko...": Pa ekonomska škola nije loša, koliko mi je poznato ekonomisti su traženiji od stručnjaka drugih zanimanja, pa i od farmaceuta. Dobro si prošla u srednjoj školi i sada valjda negdje radiš?

Ana: Po struci sam ekonomistkinja SSS (srednja stručna sprema). Radim već sedam godina u "Caritasu" kao administratorica. To mi je bio prvi

posao, mogu reći da nisam baš zadovoljna, primanja su jako mala, ne mogu reći kolika su mi primanja, neugodno mi je to kazati. Nadam se boljem vremenu.

"Ukratko...": Mnogi ljudi diljem Hrvatske imaju niska primanja, a neki uopće ne primaju plaće. Velika većina umirovljenika živi na rubu egzistencije i svi se nadaju da će u budućnosti biti bolje. Vjerujem u to, a ti?

Ana: Veliki sam optimist, vjerujem u bolju budućnost. I da će primanja biti pristojna, toliko da se dostojanstveno živi.

"Ukratko...": Znamo da si se nadavno udala, nas zanima kako si "upecala" svoga supruga odnosno gdje si ga upoznala?

Ana: Željka, svoga supruga, upoznala sam na zabavi "Noć vještica" koja se održavala u našem klubu u Ulici Kneza Mislava 7 u Zagrebu. Poznavala sam ga površno iz viđenja kada sam pohađala srednju školu. Nakon nekoliko razgovora uvidjeli smo da smo jedno za drugo, imamo zajedničke interese i duševno smo slični. Kako se onako kaže, zatreskala sam se u njega, a mislim i on u mene. Vrhunac svega toga je brak. Jako mi je lijepo biti sa suprugom i jako sam sretna.

"Ukratko...": Veoma mi je drago. Gdje sada živiš sa suprugom?

Ana: Živim s njim u njegovoj obiteljskoj kući u Posavskim Bregima pokraj Ivanić grada nedaleko od Zagreba, putujem na posao vlakom ili kolima. Često posjećujem dragu baku koja je ostala sama u svom stanu sa Željkom, kojega baka smatra drugim unukom.

"Ukratko...": Svaki čovjek ima nešto slobodnog vremena pa vjerujem i ti. Ako imaš slobodnog vremena čime se baviš?

Ana: Moj hobi je čitanje lijepih i zanimljivih knjiga. I isto volim surfati po internetu koji je veoma zanimljiv jer nudi obilje informacija. Također volim nešto zapisivati u svoj rokovnik o svemu i svačemu, baka mi je uvijek govorila da sam filozof. Dakako nakon udaje imam više obveza, jer ja vodim obiteljsko kućanstvo, a u tome mi svesrdno pomaže moj dragi suprug.

"Ukratko...": To je lijepo. Zanima me što je sa športom, baviš li se time?

Ana: Ne baš toliko, nemam interesa za šport, volim se baviti drugim stvarima kao što su knjige, kompjutor i slično. To mi je privlačnije i zanimljivije. Puno vremena sam utrošila na putovanje od kuće do škole i obratno, zbog udaljenosti.

"Ukratko...": Imaš stvarno zanimljiv hobi, to je veoma poučno. Vjerojatno si članica našeg saveza, jesi li angažirana u radnim tijelima našeg saveza?

Ana: Članica Saveza gluhih i nagluhih grada Zagreba postala sam odmah nakon završetka srednje škole. Bila sam 2005. godine voditeljica Sekcije mladih pri tom Savezu. Puno su mi pomagale Sanja Pavlović i Mirjana Juriša s obzirom da sam bila neiskusna u tom polju. Kada sam počela hodati s dečkom, sadašnjim suprugom, zamrznula sam svoje djelovanje u Sekciji za mlade. Čim mi vrijeme dopusti opet ću se angažirati u radu te sekcije.

"Ukratko...": Da li si općenito zadovoljna s radom upravnih tijela u našem savezu gluhih?

Ana: Da, uglavnom sam zadovoljna. Ima dosta zanimljivih akcija kao što su seminari, izleti i ostalo. Mišljenja sam da je informatika u savezu na niskoj razini, treba poboljšati protok raznih pravnih i drugih informacija za nas gluhe.

"Ukratko...": Kako gledaš općenito na stanje u Hrvatskoj?

Ana: Kaotično! Gluhi i nagluhe sve više teže žive, teško se zapošljavaju, uskraćuju nam prava i sposobnosti da dokazujemo da smo sposobni kao čujuće osobe, guraju nas u građane drugog reda ili još čak niže. Sramota!

"Ukratko...": Da, to je istina. Naše organizacije gluhih zdušno se bore za naša prava i u tome smo dosta uspješni.

Ana: Da, to je točno ali još uvijek je nedovoljno. Imamo malo čujućih volontera, a oni su obično prezauzeti da bi svima stigli pomoći.

"Ukratko...": Imaš li još nešto reći za čitatelje našeg časopisa?

Ana: Da! Imam puno toga reći, ali drugom prilikom. Mi osobe oštećena sluha moramo biti uporni i borbeni. Ne treba se sramiti što ne čujemo, trebamo svoje stanje prihvatiti kao normalno. Nije sramota biti gluhi.

"Ukratko...": Hvala na ovom ugodnom razgovoru. Tvoja želja ili poruka našim članovima?

Ana: Svim čitateljima i ostalima želim sretno i ugodno ljeto s veselim doživljajima. I da se odmore od gradske gužve i da se nadišu morskog zraka. Do slijedećeg susreta!

"Ukratko...": Hvala ti u ime naših čitatelja.

Antun Bakan

*Sve najbolje želje i mnogo sreće
u budućem životu*

Uredništvo "Ukratko..."

ČITAM S USANA

Brenda Costa

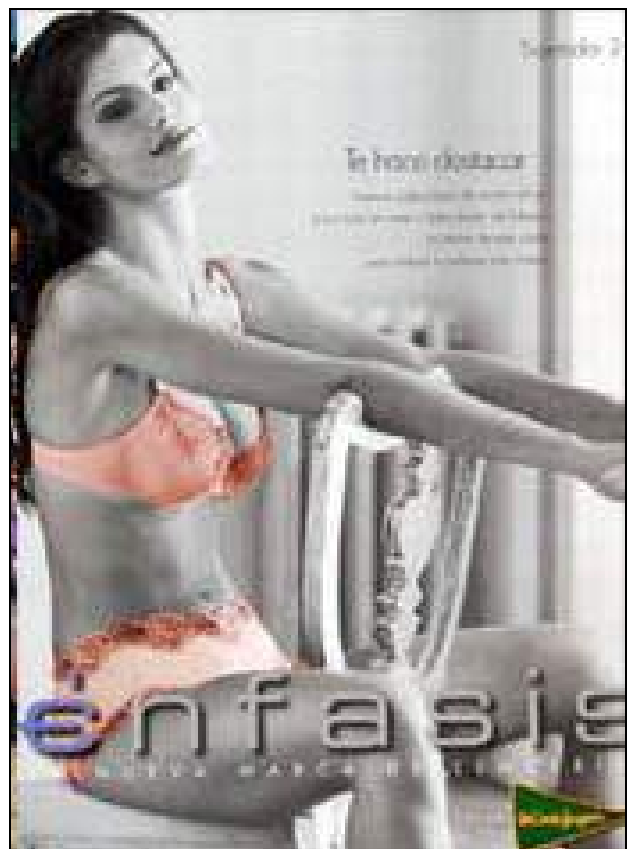
Gluhi ne žive samo u izoliranim zajednicama okruženi drugim gluhima i rijetkim poznavateljima znakovnog jezika. Brazilska ljepotica Brenda Costa snima reklame za poznate modne kuće i piše knjigu.

Brenda Costa novo je lice koje dolazi iz Brazila. Od rođenja je gluha, kao model radi od 16. godine, a upute fotografa prima pazeći na znakove i čitajući s usana.

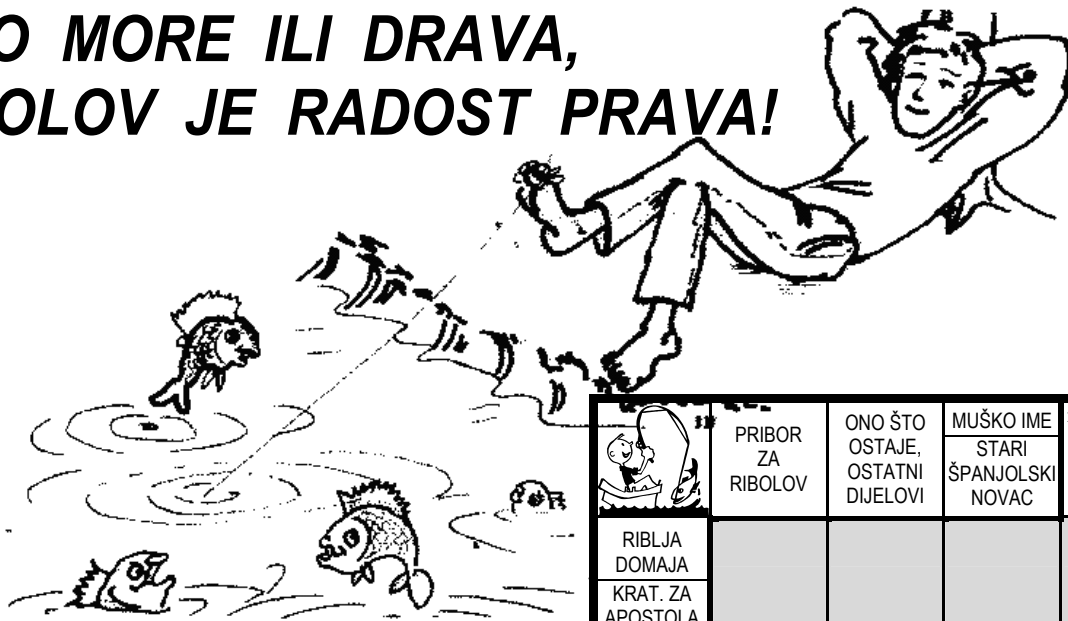
"Majstorski čitam s usana", kaže dvadesetpetogodišnja Brenda, zaštitno lice nove L'Orealove kampanje snimljene u Parizu. Karijera joj je stabilna, na models.com uvrstili su je među 25 najseksipilnijih modela svijeta, a upravo se sprema na novu gažu za londonski Harrods.

O svom iskustvu kaže: "Sasvim sigurno, zna biti vrlo teško, no dobro se snalazim. Smatram se profesionalcem i, hvala Bogu, nisam izgubila još nijedan posao. Imam odličan odnos s fotografima i oni me uvijek vole! Prelazimo preko svih poteškoća." Napisala je i knjigu *Belle Du Silence*, koja će se na britanskom tržištu pojaviti tijekom svibnja. "Na samom početku primijetila sam negativne vibracije od strane drugih modela i producenata, i to upravo zbog moje gluhoće. No kako je vrijeme prolazilo, postavila sam vlastite standarde na modnom tržištu i sad sam svuda dobrodošla. Mislim da je vrlo bitno zapisati ovo iskustvo u knjizi. Želim odaslati ovu pozitivnu energiju svim gluhima širom svijeta. Svi možemo ostvariti svoje snove, samo trebamo biti snažni," kaže Brenda.

Brenda Costa

BILO MORE ILI DRAVA, RIBOLOV JE RADOST PRAVA!

										 PRIBOR ZA RIBOLOV ONO ŠTO OSTAJE, OSTATNI DIJELOVI MUŠKO IME STARI ŠPANSJOLSKI NOVAC ↗ H			
						RIBLJA DOMAJA KRAT. ZA APOSTOLA							
 VRSTA PLAVE RIBE	GOD.DOBA ↗ RIBA PLIVA U NJEMU NAKON MORA I I I I I A				OTAC HIDROGEN. BOMBE, EDWARD		M. IME, (DEDIĆ) ILI: JAK OTROV RIMSKI 1						
SLAVNI RIBAR, PRVI PAPA													
STRUČCI CVIJEČA BROD, LOVI TUNE ↗							ESPERANTSKI "NEGO"		SPRUDOVI, OBALE MALI VLAKOVI				
										KARAT NI VRUĆ NI HLADAN			
ŠO			TRI ISTA SLOVA NEGO						KRAT. ZA «IMENICU» BAVI SE RIBOLOVOM		NAZIV ZA MORSKOG PSA, "VELIKI PAS"		
AMPER	PROTIVNO OD "DA!" METAR						100 ČETV. METARA RIMA U PJESMI		"LONG PLAY" ZOV ZA PILIĆE				
 OPASNA VELIKA MORSKA RIBA													
 Sanjam ribu...				PECAROŠI MREŽA POVLAKAČA (KOČA) ↗						KRAT. ZA "AD NOTAM" (NA ZNANJE) URANIJ			
				GRAD NA SJEVERU ŠVEDSKE									

Teže riječi: TELLER, KIRUNA, REAL, SROK

SAVJETODAVNI OBITELJSKI CENTAR HRVATSKOG SAVEZA GLUHIH I NAGLUHIH

Zagreb, Palmotićeve 4; tel./fax: 01/ 48 14 114

PSIHOLOŠKO SAVJETOVALIŠTE

Vodi mr. sci. psihologije Vesna Ivasović

srijedom od 15 do 17h, Zagreb, Palmotićeve 4

e-mail: psiholoskosavjetovaliste@yahoo.com

- savjetovanje roditelja gluhe djece
- psihološka podrška i pomoć gluhoj i nagluhoj djeci i mladima
- psihologijska ispitivanja gluhe i nagluhe djece i odraslih
- pomoć u kriznim situacijama

Za one koji žive izvan Zagreb, usluge se mogu dobiti telefonom ili e-mailom.

DEFEKTOLOŠKO SAVJETOVALIŠTE

Vodi Zvonka Matoic, prof. defektolog

petkom od 18 do 20h, Zagreb, Palmotićeve 4

- priprema za školu slušno oštećene djece predškolske dobi
- pomoć u učenju školske djece i omladine
- tečajevi znakovnog jezika

USLUGE SU BESPLATNE!